

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA

Redactor:
Pr. Demian Tudor

Nr. 1210/1947.

ANDREI

din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului,
Ienopolei și Halmagiului.

*Iubitului Cler și Popor din această de Dumnezeu păzită Eparhie, har și milă
dela Dumnezeu-Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.*

*„Eu sunt învierea și Viața, cel ce crede întru Mine va
fi viu, chiar dacă va muri”. (Ioan 11, 25).*

Hristos a Înviat!

Iubiții mei fii sufletești,

În fiecare primăvară ochiul omenesc poate vedea pretutindenea în Natură semnele Învierii. Pământul, care până decurând zăcea amorțit sub lîntoliul iernei, atins acum de lumina și căldura soarelui se trezește la o nouă viață. Iarba, ce era pierită, înverzește, pentru că și-a păstrat rădăcinile în pământ. Sucul copacilor, care toamna s'a ascuns în pământ, iese cum din rădăcini și înălțându-se spre soare dă viață mugurilor din care răsar frunze și flori aducătoare de roadă. Pasărilor, ascunse și ele mai nainte, umplu acum văzduhul îndatăce pe pământ s'au ivit și găgăniile ce le vor servi spre hrană. În fiecare an se înnoește fața pământului.

Din toate aceste semne ale Învierii mintea omului poate pricepe că Dumnezeu nu ne-a așezat în mijlocul morții ci al vieții, și că ceea ce ni se pare ca nimicire prin moarte, nu este decât trecere la o altă viață. Natura este pentru om cea dintâi școală, prin care trebuie să trecem cu ochii sufletului deschiși. Natura este cartea cea deschisă pentru tot omul, în care fiecare poate citi despre atotputernicia, atotînțelepciunea și nemăsurata bunătate a Făcătorului. Aci primim cea dintâi cunoștință despre El și înțelegem că „în El avem viață, în El ne mișcăm și suntem” (Fapt. Apost. 17, 28). Mai nainte de a ne vesti voința Sa, prin graiul Bisericii, Dumnezeu ni se face cunoscut prin Natură, spre a nu rămâne nimeni străin de El și de făgăduințele Lui.

Cu toate că semnele Învierii le zărim pretutindenea în Natură, vestindu-ne nemăcetata biruință a Vieții asupra morții, totuș când vine vorba de însăși Învierea noastră, făgăduită cu atâta tărie de credința creștină, mintea pare a ni se opri nemângăiată în fața zidului negru al morții.

Dece ne temem de moarte? — când știm că fără de ea nu este Înviere. Două sunt pricinile. Ne legăm prea mult de cele văzute și nu ne dăm îndeajuns seama că „cele ce se văd sunt vremelnice, pe când cele ce nu se văd sunt veșnice” (II Cor. 4, 18). Deaceia lanțurile ce ne țin legați atât de strâns, se rup cu atâta durere. Creștinul însă totdeauna trebuie să asculte mai mult de glasul sufletului nemuritor decât de cel al trupu-

lui vremelnic, fiindcă „*trupul și duhul sunt dușmani între sine*“ (Galat. 5, 17). Ne temem apoi de moarte, pentru că nu ne pregătim pentru ea. Toate pregătirile noastre sunt pentru cele pământești. Socoteala cu veșnicia nu ne-o facem la vreme, ci o tot amânăm, nădăduind că moartea nu ne va apuca pe neașteptate.

Iubiții mei fii sufletești,

Între moarte și viața cea veșnică se află Învierea. Noi trebuie să ne dăm seama că cu trupul de acum, nu putem intra în viața de veci, pentru că „*carnea și sângele nu pot să moștenească împărăția lui Dumnezeu, nici stricăciunea nu moștenește nestricăciunea*“ (I. Cor. 15, 50). Trupul acesta cu puținele și slabele sale simțuri, nu este potrivit decât pentru împrejurările de viață de acum: pentru lumina și căldura de aici a soarelui, pentru aerul, vântul, frigul etc., ce ne încunjoară pe pământ. El se învechește însă și ca o haină se strică. Cu vremea ochii noștri slăbesc și nu mai vedem cu ei limpede, cu urechile auzim cu greu, spinarea ni se încovoae, brațul ne slăbește, piciorul ni se clatină, căldura din trup scade. Atunci ne dăm seama că trupul și-a împlinit rostul dacă a ajutat sufletul ca acesta, prin ascultarea de Dumnezeu să se umple de lumina înțelepciunii și de focul iubirii, pregătindu-se pentru o viață mai înaltă. La ce i-ar mai folosi omului cu trupul neputincios să fie uitat aici de moarte? Deaceia ea îl seceră ca pe un spic copt, trecându-l în hambarul pământului.

Dar tocmai aci se poticnește mintea necredinciosului, care nu vrea să creadă că viața își continuă cursul dincolo de moarte și pentru om, nu numai pentru Natura cea fără de glas, și că va veni Învierea și pentru trupurile moarte. Aceasta ni-o spune nu numai credința creștină care este „*adeverirea celor nădăjduite, dovada lucrurilor celor nevăzute*“ (Evrei 11, 1) ci însaș Învierea Mântuitorului (I. Cor. 15, 15—16). Faptul că acum nu ne putem da seama pe deplin de felul cum va fi trupul învierii, nu trebuie să ne clatine credința în Înviere. Oare rădăcina din întunerecul pământului, sau bobul ce încolțește acolo în umezeală, și care se luptă ca să spargă pojghița închisorii sale, își dau seama că deasupra pământului ce aer ușor, ce lumină și căldură de soare le așteaptă, și că acolo ele vor crește tulpină, în vârful căreia vor înflori, vor da miros, ba vor aduce și roadă? Oare picătura de apă, își dă ea seama că după ce va ajunge în ocean, va fi ridicată de vânt în nori și de acolo va umezi pământul? Oare omida, care toamna se îngroapă în gogoasă, își dă seama că în primăvară din ea va eși acel fluture colorat, care va sbura în aerul ușor din floare în floare? Chiar și puiul de rândunică, ieșit din ou în primăvară sub streșina casei noastre, îndată ce se apropie toamna pleacă în sbor spre o țară mai caldă din miazăzi, fără de a ști ceva despre ea. Dacă noi nu știm prea multe despre trupul Învierii și despre Viața cea de dincolo, — știe Dumnezeu, care ni le-a făgăduit, și atâta ne ajunge.

Trecerea prin moarte nu împiedecă cu nimic drumul nostru spre Înviere. Viața omului vine dela Dumnezeu și merge spre El (Rom. 11, 36) pentru că purtăm în noi chipul Său. În trupul acesta sălășluim ca într'un cort vremelnic, dar avem în cer casă veșnică nefăcută de mână omenească (trupul învierii), cu care trebuie să ne îmbrăcăm după ce vom desbrăca acest cort. Foarte frumos spune sf. Ioan Gură de Aur despre timpul dintre moarte și Înviere: Casa noastră de acum (trupul) se învechește și se strică, și ea trebuie zidită din nou. Dumnezeu ne pregătește casa cea nouă, (trupul Învierii) și noi trebuie să eșim din cea veche. Ce am face acolo în praf și sub dărâmături? În timp ce Dumnezeu ne repară casa, El ne primește sufletul în palatul Său cel din cer.

Oricât de păgubită ni s'ar părea viața aceasta prin faptul că moartea îi tae firul, trebuie să știm totuși că începutul Învierii și al vieții veșnice aici îl dobândim. Două lucruri netrecătoare sunt în lumea aceasta: Dumnezeu cel veșnic și sufletul nostru nemu-

ritor. Din legătura între aceste două se naște viața cea veșnică. Ceeace Dumnezeu zidește în sufletul nostru, aceea nu mai piere prin moarte, ci trece dincolo de ea. Și aceasta este: viața creștină. Când credem în Iisus Hristos și-l recunoaștem ca Fiu al lui Dumnezeu, atunci viața noastră se încorporează (ascunde) cu Hristos în Dumnezeu (Colos. 3, 3). Când Dumnezeu pune stăpânire pe mintea, inima și voința noastră, atunci nu mai trăim noi, ci însuși Hristos trăiește înăuntrul nostru (Galat. 2, 20). Deaceia zice Mântuitorul că „*cel ce crede în Mine va fi viu, chiar dacă va muri*“ (Ioan 11, 25).

Învieria noastră începe deci încă aci pe pământ, în sufletul legat de Iisus Hristos prin credință, și va ajunge la desăvârșire deodată cu învierea trupurilor în ziua cea de apoi.

Iubiții mei fii sufletești,

Pentru trupurile înviate vom avea lipsă de alte împrejurări de viață. Pământul acesta este întinat de păcatele noastre și el va fi curățit prin foc. Pentru viața cea veșnică ne trebuie un „*cer nou și pământ nou în care locuiește dreptatea*“ (II. Petru 3, 13). Până ce se va arăta acel cer și pământ nou, trupurile morților zac în pământ ca niște grăunțe ce încolțesc. Ele nu vor rămâne însă uitate acolo ci când va sosi primăvara Învierii vor eși transformate pentru viața cea nouă. Puterea învierii o vedem și în vinul din pivniță, ce se frământă îndatăce în viața de vie sucul începe a se urca, precum și în legumele ce încolțesc la vremea lor, ori și unde ar fi. Cu cât grăunțele este mai de preț, cu atât mai lung este și timpul său de vegetație. Sunt unele plante prețioase care nu înfloresc decât odată la o sută de ani, dar atunci aduc flori minunate de frumoase. Așa va fi și trupul cel înviat. El va avea o frumusețe, ușurime și sprinteneală neasemănată.

Viața aceasta este pentru noi un timp de coacere pentru veșnicie. Dupăcum numai fructele ce se coc la căldura soarelui dau sămburi buni pentru încolțire, pentrucă absorb în ele lumina soarelui, așa și numai omul al cărui suflet a fost luminat aici de Iisus Hristos și a cărui viață s'a curățit prin focul suferinței, va străluci în ziua Învierii.

În viața aceasta suntem numai călători. „*Nu avem aici cetate stătătoare, ci o căutăm pe cea ce va să fie*“ (Evrei 13, 14). Drumețul înțelept grijește ca noaptea să nu-l apuce fără adăpost. Creștinul adevărat nu așteaptă moartea și Învierea cu mâinile în sân, ci se pregătește pentru ele prin o legătură de viață cât mai strânsă cu Iisus Hristos cel Înviat, pentruca să poată avea parte de făgăduința Lui că „*unde sunt Eu și voi veți fi*“ (Ioan 14, 3).

Învieria Mântuitorului ne luminează zarea de dincolo de mormânt, alungă dela noi groaza morții și desleagă și cea din urmă taină ce ne mai chinuiește: Taina Învierii, pe care o întrezărim acum ca „*prin oglindă în ghicitoră*“, dar pe care o vom vedea odinioară „*față către față*“ (I. Cor. 13, 12). Pân'atunci o mărturisim cu tărie de câteori rostim cuvintele: „*Aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie. Amin*“.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu-Tatăl și împărțirea sfântului Duh să fie cu voi cu toți. Amin.

Data în Reședința Noastră episcopală din Arad, la praznicul Învierii Domnului din anul 1947.

Al vostru iubitor părinte sufletesc:

† ANDREI
Episcop.

HRISTOS A INVIAT!

Hristos a înviat! Adevărat că 'nviat. Cine nu simte fiorii unor puternice vibrații sufletești, la pronunțarea acestui salut plin de triumf dela praznicul învierii lui Hristos? Chiar și uriașii gândirii umane, savanții cei mai adânci și intelectualii cei mai rafinați sunt profund impresionați de măreția și atmosfera înălțătoare ce învălue de douăzeci de veacuri acest mare praznic. Căci dumnezeiasca minune, cu scenele ei zguduitoare de pe Golgota, răscolește și pun în mișcare cele mai tainice fibre și resorturi ale sufletelor.

Când a murit Hristos, zăbranic negru ca plumbul s'a întins peste toată zarea. Pământul s'a cutremurat, pietrele s'au despicat și mormintele s'au deschis. Un cutremur înfiorător a vestit în glas de profundă durere moartea lui Hristos, ea peste trei zile al cutremur să fie clopotul vestitor de biruință și de bucurie al învierii Sale.

Ieșind biruitor din mormânt, Hristos ne-a dovedit că Golgota este numai un popas trecător pentru lumea creștină, chemată prin muncă, prin sacrificii și prin viață cistită pe drumul adevărului, la progres și la fericire. De două milenii, forțele miraculoase ale învierii lui Hristos, au fost steaua polară și luceafărul care a orientat lumea spre culmile culturii și ale civilizației. Puterea acestui praznic a stăpânit și stăpânește ca o vraje încântătoare peste minți, peste inimi și peste voințe. Gândirea și poezia, literatura și arta, politica și zbuciumul social, codrii cu poenele, munții cu izvoarele, toate au alergat să se închine și să preamărească pe Hristos cel înviat din morți. El a răscolit adâncuri sociale, a mobilizat puteri nebănuite, cari s'au revărsat pe scena lumii tumultos și în armoniile dulci și pline de triumf ale troparelor dela praznicul învierii. Energii uriașe s'au înleștat în lupte grele cu întunerecul, cu ignoranța și cu lumea păgână, transformându-se într-o cruciadă plină de elan și de glorie.

Astăzi? Zărilor întunecate ale progresului și ale civilizației sunt despicate de fulgerele cutremurătoare ale celor două războaie crunte din urmă. Așezările de veacuri ale unor rândueli sociale din trecut se prăbușesc cu vuet sinistru, ca în urma lor să se ridice altele mai adecvate spiritului democrat ce trebuie să planeze asupra lumii.

Credem că marea eclipsă și suferințele peste care trece lumea, formează calvarul firesc al purificării și al reîntoarcerii noastre la izvorul vieții, care este Hristos Mântuitorul.

Hristos a înviat! Să învie și neamul românesc. Să învieze credința, tradiția, moravurile bune, mândria și demnitatea românească. La fel cu alte popoare și neamul românesc, după Golgota suferințelor, așteaptă ca de-odată cu învierea lui Hristos, să so-

sească și învierea vremurilor de pace și de liniște.

Un popor însuflețit de-o credință atât de fecundă, și care și-a pus toate nădejile în praznicul învierii lui Hristos, se va ridica mai falnic și mai încrezător în misiunea ce o are de îndeplinit sub auspiciile eternității. Popoarele hărăzite de Dumnezeu cu viață lungă, împrumută ceva din Divinitate. Și noi facem parte din popoarele altoite pe stâncă vecinicii. Taina permanenței noastre se întemeiază pe înălțătorul praznic al învierii lui Hristos și pe menirea ce o avem de îndeplinit în fața lui Dumnezeu și a istoriei.

În aroma mirezmelor sfinte de zmirnă și de tămâie, în parfumul dulce al florilor de primăvară, dar mai ales sub mirajul fermecător al învierii lui Hristos, inimile noastre se pleacă cucernic, iar gândurile se desprind din pulberea pământului, pentru a se înălța spre zărilor pline de farmec ale unui viitor mai glorios, plin de strălucire și de înviere.

Hristos a înviat!

Protopop S. Stana

„În mormânt viață...”

În marea biserică zidită pe Golgota, după lăura Siriei de către Cruciați, sunt încorporate mai multe capele. Capela sf. Mormânt, unde se află mormântul Domnului, a revenit ortodoxilor, cu toată zestrea ei de minunate învățături și concluzii pentru viața duhovnicească ortodoxă. De aci se culege, la fiecare Paște, într'un potir, de către Patriarhul din Ierusalim, lumina Învierii în chip de rouă incandescentă, adunată de pe lespedea ce acopere mormântul Domnului, precum odinioară a ieșit Lumina lumii din mormântul acela întunecos în care Domnul a fost pus cu jale în prima și cea mai tristă Vinere Mare. Din locul pregătit odihnei morții a ieșit a treia zi Viața, așa precum din neguri strălucește deodată soarele dător de viață, nu numai pentru oameni, ci și pentru firea întreagă. Soarele Vieții, Hristos, ieșind ca un mire din mormânt a dăruit viață nu numai omului hărăzit morții, dar a rezidit și firea întreagă, care a căzut dintru început împreună cu Adam. „Învierea este un eveniment cosmic și prin aceasta lumea, ca și omul, e deja transfigurată de slava cerească și oarecum, într'un chip tainic, a dobândit o îndumnezeire nouă; deja ea poartă în germene nemurirea. „Hristos” — cântă Biserica Răsăriteană — „a înviat din mormânt, ca Dumnezeu, întru slavă, și a înviat lumea cu el” (N. Arseniev: Biserica Răsăriteană pg 20). O primăvară spirituală universală și netrecătoare a cuprins la Învierea Domnului toată zidirea și da muguri de viață nouă în fiecare suflet, atunci când îi vine rândul să rostească cineva cu-

vintele sf. Pavel: „Răstignitu-m'am împreună cu Hristos și deacum nu trăiesc eu, ci Hristos trăiește întru mine“ (Galat. 2,20). Tot drumul lui Hristos în viața omenească urcă dela Cruce la Înviere. Mântuitorul a dobândit viața lumii întregi „cu moartea pe moarte călcând“. Mormântul e izvor de înviere, precum ci-tim în rugăciunile preotului dela Heruvic: „Ca un purtător de viață și mai înfrumșețat decât Raiul și decât toată câmara împărătească mai împodobit s'a arătat mormântul tău, Hristoase, izvorul învierii noastre“.

Mormânt „purtător de viață“ și „izvor de înviere“! Este unul dintre sublimile paradoxe ale religiei lui Iisus prin care el a cucerit lumea. Sunt paradoxe pentru cei ce cred că universul întreg se învârtă sub tamplele lor, dar nu pentru cei ce viețuiesc în inima lor împreună cu Hristos. „Căci vorbirea despre cruce — scrie sf. Pavel — pentru cei pieritori este nebunie, iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu“. „N'a arătat oare Dumnezeu, că înțelepciunea lumii acesteia este nebunie? Căci de vreme ce lumea aceasta prin înțelepciunea sa n'a cunoscut pe Dumnezeu, care se descopere în înțelepciunea dumnezeiască, apoi de-aceia Dumnezeu a binevoit să mântuiască pe credincioși prin nebunia propovăduirii crucii. Pentru că Iudeii cer semne și Elinii caută înțelepciune, iar noi propovăduim pe Hristos cel răstignit, care pentru Iudei e sminteală, și pentru Elini, nebunie“ (I Cor. 1. 18 și 20-23).

Sminteală a fost pentru lumea din acea vreme să cucerești lumea cu iubirea, nu cu ura înarmată cum se făcea pe atunci și se face și în ziua de azi; nebunie părea pe atunci, în lumea antică a filosofilor geniali care abea își puteau înjgheba o mică ceată de ascultători, mai puțin decât aderenți, să trimiți ca să convertească lumea pe niște oameni neîn-vățați, cum au fost sfinții Apostoli, niște simpli pescari galileieni. Sminteală îi era scriitorului Leon Tolstoi răscumpărarea omului din păcatul strămoșesc prin pătimirea crucii de bunăvoie a însuși Fiului lui Dumnezeu (v. „In ce constă credința mea“ pg. 103). Există aci o logică? Logica e în Evanghelia lui Ioan: „căci așa a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe unul născut Fiul său l-a dat, ca tot cel ce crede în el să nu piară, ci să aibă viață veșnică“ (3,16). Logica întrupării lui Dumnezeu — Cuvântul și a pătimirii lui pentru noi e în iubirea neasemuită a Tatălui ceresc pentru noi oamenii. Insuși Domnul Hristos spunea că „dragoste mai mare decât aceea, ca cineva să-și pună sufletul său pentru semenii săi, nimenea nu are“ (Io. 15,13). Și dacă nu există o dragoste mai mare decât jertfa de sine pentru oameni, apoi nu există nici o logică mai desăvârșită decât logica creștină a răscumpărării!

Insuși Creștinismul și răspândirea lui este pentru înțelepții acestei lumi neexplicabil. Și cu toate ace-

tea s'a răspândit și se răspândește cu vigoare în lume. El se întemeiază tocmai pe ceea ce logica omenească nu vrea să admită: pe Învierea lui Iisus din morți, așa cum ne încredințează sf. Apostol: „Dacă n'a înviat Hristos, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică însă și credința voastră“ (I Cor. 15,14). Dacă însă precum se vede, propovăduirea creștinismului n'a fost zadarnică, atunci Învierea Domnului e perfect logică și asemenea și învățătura creștină.

Unul din membrii Directoratului Republicii franceze după marea Revoluție din 1789, La Revellière, voise ca în locul religiei creștine „să introducă o nouă teorie pseudo-filosofică de origină engleză „teofilantropia“. Într-o zi citi colegilor săi o coală mare explicând această religie nouă. După ce termină și primi felicitările celorlalți miniștri, Talleyrand (ministru de externe) observă: „Cât despre mine, nu am decât o observație de făcut. Iisus Hristos, pentru a întemeia religia sa, a fost crucificat și după aceea a înviat. Ar fi trebuit să încercați a face același lucru“ (Duff Cooper: Talleyrand pg. 110).

Aci este logica cea mai desăvârșită: să pecetluiești cu sânge convingerea ta și s'o luminezi cu raza divină a învierii, care după zisa Scripturii „toate le îndură, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă“ (I Cor. 13,7), tuturor supraviețuiește. În lumina ei tot ce propovăduiește legea lui Hristos e perfect logic. Chiar mormântul Domnului e izvor veșnic al învierii, al învierii noastre.

Presviterul B.

Altă vicță

La Paști, evanghelia dela utrenie, care, de însemnată ce-i nu-i premează de nicio altă rugăciune, ci chiar cu ea se începe slujba învierii, se îmbină, se completează și se explică cu evanghelia dela liturghie mai mult decât evangheliile celorlalte Dumineci. La utrenie se repetă cuvintele îngerului către femeile mirnoșite: „Nu este aici... s'a sculat din morți...“; la liturghie se vestește: „era lumina oamenilor... și întunerecul n'a cuprins-o“. E același lucru. Și acolo și aici, se spune că Mântuitorul n'a putut fi reținut și închis de întunericul gropii.

Mai rar o întâmplare biblică atât de prefigurată și de prevestită ca învierea Domnului. Și nici o altă întâmplare mai mult decât aceasta, nu ne arată, cum să ne dorim viața de creștini.

Strămoșul Adam, zicând către Eva după trezirea din somnul în care Dumnezeu i-a luat o coastă: „Iată os din oasele mele“, închipue pe Hristos care a dormit pe cruce și din coasta căruia a ieșit sânge și apă de a spălat cu el omenirea; despre care omenire apostolul Pavel zice: „V'am logodit unui bărbat, lui Hristos,... ca pe-o fecioară“ (II Cor. 11. 2) și: „A nu știți că trupurile voastre sunt mădularele lui Hri-

stos?" (I Cor. 6. 15). Corăbierul Noe când s'a îmbătat cu vin de a adormit și s'a desvelit prin somn, încât a râs de el fiul Ham, închipue pe Hristos cel adăpat cu paharul muncilor, cu oțet; închipue pe Hristos cel ce-a fost gol pe cruce și de care a râs neamul lui. După cum a blestemat Noe pe Ham, așa va zice și Hristos batjocoritorilor la judecata de apoi: „Duceți-vă dela mine blestemaților... gol am fost și nu m'ați îmbrăcat“ (Mat. 25. 41) Iosif cel părit fără vină de muirea lui Putifar, cel care după trei ani a ieșit din temniță și a ajuns domn al Egiptului, închipue pe Hristos cel învinuit pe nedrept de arhieriei, pe cel înviat a treia zi și ajuns biruitor a toată lumea, ca să poată zice: „Datu-mi-s'a toată puterea în cer și pe pământ...“ (Mat. 28. 18). Moise cel pus în sicrișul uns cu smoală, cel scăpat dela înec, ca să scoată și el mai târziu pe Israiliteni din robia Egiptului, e Hristos cel ieșit din groapa sigilată, e Hristos care a scos din iad sufletele strămoșilor, ale patriarhilor și proorocilor din T. V. Samson, prizonierul filistenilor, cel care la miezul nopții a smuls porțile cetății și le-a dus în spate pe munte, închipuie pe Hristos cel ce s'a sculat din morți de dimineață foarte, sfărâmând porțile iadului. Ieremia cel aruncat de Iudei în groapă pentru că nu le făcea pe voie, ci le grăia drept, le grăia despre prădarea Ierusalimului, și Daniil cel scos din gura leilor, e Hristos despre care a scris psalmistul: „Aruncatu-m'ai în groapa iadului...“ (Ps. 87. 6); e Hristos cel ce a fost între farisei și saducheii ca între niște lei... „Deschisu-și-au asupra mea gurile lor ca leul ce umblă după pradă și mugește“ (Ps. 21. 13) „Trimite-va Dumnezeu mila sa... și-mi va izbvi sufletul din mijlocul miilor de lei“ (Ps. 56. 5). Iona cel înghițit de chit e Fiul omului: „Că precum a fost Iona în pântecul chitului trei zile și trei nopți, așa va fi și fiul omului, în inima pământului, trei zile și trei nopți“. (Mat. 12. 40).

Și-acum, Hristos cel înviat, pe cine îl închipue, pe cine-l învață și ce-l învață?

„Precum Hristos a înviat din morți prin mărirea Tatălui, tot așa și noi să umblăm întru înnoirea vieții“ (Rom. 6. 4) Hristos înviat din morți, prefigurează, proorocește, poruncește, trebuie să însemneze: creștin înviat la o altă viață, creștin ieșit din groapa păcatului, creștin reînviat, devenit mai nestrucăcios.

Omul cu păcate, e un om de jumătate mort, om care ine în trupul său ca'ntr-o groapă, sufletul fără viață: „Inima lor e căpcană și gâtlejul lor mormânt deschis“ (Ps. 5. 9). Păcătosul e ca un mormânt: „Vai vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici! că vă ase-mănați mormintelor celor văruițe“ (Mat. 23. 27) Creștinul care prăznuiește Paștile, care ascultă învățăturile Paștilor, să fie un fiu care a întors spatele la o viață greșită, un fiu despre care să zică Tatăl, cum s'a zis fiului răcăcit: „...mort a fost și a înviat, pierdut a fost și s'a aflat“; un fiu care să grăiască cu

psalmistul: „Mărturisi-voi Domnului fădelegea mea“. (Ps. 31. 6). Creștinul dela Paști, să fie făptura către care s'a zis cuvintele de lângă Nain: „Tânărul, fie zic, scoală-te!“

Ultimul act al lumii acesteia, va fi tot o ridicare, o înviere, un fel de Paști obștesc: „Va veni ceasul și acum este, când morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și cari vor fi auzit vor învia... Și vor ieși cei ce au făcut cele bune spre învierea vieții, iar cei ce au făcut cele rele spre învierea osândei“ (Io. 5. 25. 29). Aceasta vrea să însemneze, că toată viața noastră trebuie să fie o ascultare a glasului lui Dumnezeu, toată viața să fim treji, să împlinim poruncile Bisericii, să săvârșim binele, ca să nu rămânem închiși în mormântur: „...voi deschide mormintele voastre și vă voi scoate pe voi, poporul meu, din mormintele voastre...“ (Iez. 37. 13).

Paștile fiecărui an, Paștile ascultat și împlinit, abate peste om vântul care a suflat peste câmpul plin de oase văzute de Iezechiil; vânt, care ne adună și ne poartă de-aci de unde „nu avem cetate stătătoare“, către cetatea „ce vasă fie“ (Evr. 13. 14), care e cu ulițele de aur, cu zidurile de iespis și cu douăsprezece porți (Apoc. 21. 10-12); după cum doisprezece au fost și apostolii care cheamă pe om dela moarte la viață, spre a fi „zidiți pe temelia apostolilor“ (Ef. 2. 20).

Deschideți-vă dar, „mormânturi!“ Sculați-vă morților! Inviați! Nu mai muriți. Acolo în mormânt, Domnul Hristos și-a lăsat legăturile și înfășurăturile de mort. Nu le-a scos afară, nu le-a mai folosit, nu i-au mai lipsit. Nici voi nu mai înfășurați în păcat, nu vă mai întoarceți la viața veche.

Mulți poate ați fost pe marginea mormântului, cu un picior în groapa păcatului; nu lipsea decât puțin ca să fiți înghiți de ea. Dușmanii lui Hristos, poate că vă și socoteau deja de al lor. Ei bine, azi, de azi înainte, tot păcătosul să iasă din groapă, cu atunci când va fi căutat acolo de diabolul, să poată răspunde îngerul familiei, al casei: „Nu este aici, s'a sculat!“

Pr. Gh. Perva

Inviere și viață

Ceea ce este soarele pentru univers, aceea este Invierea Domnului pentru viața morală și religioasă a lumii. Precum soarele cu lumina lui luminează, încălzește „desmorțește și învie natura, așa și învierea Domnului prin luminile ei, ne face să deslușim adevărurile fundamentale ale vieții și existenței noastre pe pământ. Nimic nu este mai scump pe lume ca viața. Pentru aceea și Domnul Hristos a venit în lume ca „lumea viață să aibă și mai multă să aibă“ (Ioan 10. 10), El a venit și s'a jertfit pe Sine, ca pe noi să ne scoată din moarte la viață. Intru Dânsul viață era și viața era lumina oamenilor“, spune atât de

frumos unul dintre cei mai iubiți apostoli ai Săi, a-nume sf. ap. Ioan.

În nici una din sărbătorile creștinismului nu se simte atâta bucurie și veselie ca în ziua Învierii Domnului. Ea formează primăvara vieții noastre duhovnicești.

Învierea Domnului stă la temelia credinței noastre ortodoxe. Prin aceasta Hristos Domnul a dovedit că este de o ființă cu Dumnezeu Tatăl și că Dumnezeu este viață și viața este mai tare decât moartea. „Eu sunt Învieerea și viața a spus Domnul“, iar „cine crede în Mine și urmează poruncile Mele, acela de va și muri, viu va fi în vecii vecilor“. Mântuitorul deci, nu numai a spus că este Fiul lui Dumnezeu, dar a și dovedit-o.

Prin Învieerea Sa din morți, Hristos Domnul a spulberat cu adevărul ei nesdruncinat toate îndoilele asupra dumnezeirii și misiunii Sale divine. Prin învierea din morți, El a deschis și ochii celor mai mari orbi, ca să vadă că el este „Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat“.

Învieerea Domnului dă sens credinței și măreției vieții noastre. Ea înseamnă, biruința definitivă a virtuții asupra păcatului, a binelui asupra răului, a vieții asupra morții. Prin moartea și învierea Sa, omul a fost din nou împăcat cu Dumnezeu, a devenit din nou fiul Său și moștean al împărăției Sale.

Din Învieere se desprind toate faptele mărețe ale apostolilor și ale martirilor creștini de-a-lungul tuturor veacurilor. Ea stă la baza tuturor jertelor ce s'au succedat veac de veac pentru răspândirea învățaturii și pentru înălțarea Bisericii Sale, pe care ne-a dat-o ca s'o avem cetate ocrotitoare împotriva răului.

Prin Învieerea Domnului, prin munca neobosită a sf. apostoli și prin jertfa a sute și mii de martiri creștini, religia creștină, adică „religia vieții“, s'a așezat pe temelii nesdruncinate, a cucerit lumea, croindu-i drumuri noi și fixându-i un ideal mai înalt, mai curat și mai frumos decât cel de până atunci.

Prin credința în Învieere, am trecut dela o lume veche la una nouă, cu alte norme de viață, cu alte rândueli, care însuflețite de cerinți divine și de năzuinți spre o viață curată și sfântă, așteptăm dobândirea împărăției lui Dumnezeu, care este împărăția păcii, a dreptății și a bucuriei vecinice.

Din luminile Învierii Domnului, desprindem marea învățătură ce ne-a dat-o și anume: înlăturarea urei și a răzbnării; abnegațiune și jertfă pentru binele comun, care aduc pacea și bunăînțelegerea între oameni, îngăduință și iertare și pe deasupra tuturor, o iubire și o înfrățire universală spre bucuria și fericirea tuturor.

Acestea sunt învățăturile desprinse din Învieerea Domnului și ele trebuiesc așezate la temelia vieții noastre de azi și de mâine, căci ele aduc pacea și fericirea adevărată în lume.

Altfel, zadarnic vom aștepta venirea unor zile mai bune!...

Pr. Marin Sfetcu

Bucuria învierii

Zilele, ce încă le mai trăim, le putem socoti ca un dar al Celui Prea Înalt. Ele sunt un favor acordat nouă de stăpânul viei, care înduplecat de vierul neobosit, mai lasă netăiat smochinul un an, doar va aduce rod. Sunt aceste zile o păsuire pentru sufletul ostenitor, ca să poată afla în țarina trăirii pământești comoara vieții celei adevărate. Mai sunt aceste clipe din prezent, ocazii de o continuă bucurie, când ele se scurg pe făgașul de lumină al credinței și iubirii divine „ca trupul acesta supus putrezirii să se îmbrace în nemurire (I. Cor. 15. 53).“

„Moartea a fost înghițită de biruință. Legea ce prin păcat a devenit boldul morții, prin Iisus Hristos s'a desăvârșit și a ajuns harul mântuitor. Iisus Hristos ajunge prin înviere stăpân al împărăției sulleteilor, cărora le dă viață, mișcare, trăire și bucurie.“

Încrederea că pot totul în Hristos este o mare bucurie. Ne sârguim să ajungem toți la „unirea în credință și în cunoștința deplină a Fiului lui Dumnezeu, până vom ajunge oameni mari, la înălțimea staturii desăvârșite a lui Hristos, ca să nu mai fim copii, plutind încoace și încolo, purtați de orice vânt de învățătură prin viclenia oamenilor și șiretenia lor“.

Sârguința noastră produce fructul bucuriei chiar și atunci, când mai rămân doruri neîmplinite. Tot bucurie se poate socoti râvna noastră ca să fim „credincioși adevărului, într'un Duh de dragoste, să creștem necurmat în toate privințele ca să ajungem la Cel ce este capul adecă la Hristos (Ef. 4. 13 16).“

Cine poate simți și când se poate trăi cu adevărat această bucurie?

Biserica este mireasa pentru care mirele s'a jertfit. Ea așteaptă cu încredere ca El să vină s'o ia, dacă o va găsi credincioasă. Așa dar, toată viața de creștin este o pregătire pentru a-L întâmpina, în Duh și Adevăr, pe cel ce va veni. Procesul de pregătire este o continuă transformare a omului, care prin puterile proprii nu poate nimic, dar care în dorința de a-l ieși în față se îmbracă în armele biruitoare numite virtuți creștinești și atunci nimic nu-i stă împotrivă. Omul ajunge sfânt nu prin el, ci prin puterea primită de el, ca răsplată a încrederii în Domnul și Stăpânul său, devenit prin iubirea reciprocă mire.

„A înviat din pricină că ne-a pus față de El într'o stare a omului după voia lui Dumnezeu“ (Rom. 4. 24. 25). Deci fiindcă suntem puși prin credință într'o stare a omului după voia lui Dumnezeu avem pace cu Dumnezeu prin Iisus Hristos.

Pentru iubirea față de om, Dumnezeu a trimis pe Fiul său pe pământ. Iubirea Fiului a trecut prin milă până la jertfă, pentru că prin taina trupului și a sângelui Său să ne lege pe vecie cu Tatăl nostru, carele este în ceruri. „Dumnezeu L-a înviat, dezlegându-i legăturile morții, pentru că nu era cu putință

să fie ținut de ea. Dumnezeu a înviat pe acest Iisus¹⁾ și noi toți suntem martorii lui (Fapte. 2. 24-32).

Inceput al bucuriei de înviere este pentru suflet pocăința. Când cu fața brăzdată de suferințele din care multe noi le producem, mai credem încă, atunci ne bucurăm. La întrebarea de trei ori repetată: iubești-mă? poți da încă răspuns afirmativ și firul iubirii divine s'a înodat din nou. Totul se uită. Nu se pomenesc slăbiciunile. Lepădarea cea cu jurămintele nu formează cap de acuză. Rămân întărirea și înaintarea printr'o mărturisire continuă și pe vecie.

Suflet trudit, al veacului luminilor! și pentru tine există azi o bucurie. Este bucuria încopcierii tale cu Iisus cel înviat, când prin proprie simțire îți schimbi ura în iubire și lauda în sinceră mărturisire, când răspunzi la iubirea lui nemărginită prin mila față de toți. Atunci răspunsul „Adevărat că a înviat“ este și el o sinceră mărturisire ba poate mai mult: o mare bucurie de înviere!

Teofan

Despre Înviere

În ceasuri de istovire adâncă și de cădere în neîncredere și scepticism, omul pune la îndoială totul. În asemenea ceasuri, el se îndoiește de existența lui Dumnezeu, ca și de existența lumii, se îndoiește de ceea ce el însuși gândește, ca și de ceea ce îl pătrunde prin simțuri, se îndoiește de rostul întregului cosmos, și de al întregii istorii, dar nu se îndoiește de faptul că el există, deși, poate că ar vrea; — nu se îndoiește, pentru că suferă.

Suferința ține mereu trează, în om, conștiința existenței lui; suferința îi răscolește neliniștea căutărilor; suferința permanentizează, în om, activitatea și prin asta ea e mobil a tot ceea ce omul a creat de-a lungul istoriei, e temelia înălțărilor lui. Din suferință întotdeauna a răscolit ceva mai bun; din suferință naște mai binele și acest mai bine, pentru că suferința e mare și multă, urcă'n transcendent și i lasă omului din lumea asta, drept justificare și putere, conștiința misiunii lui.

Tinere, există și din moment ce există, tu trebuie să ai un rost. Viața ta, ca și tinerețele tale, se justifică printr'o misiune încredințată ție. Fără misiune, viața e oarbă, fără misiune, ea e smulgere din istorie și anarhizare; fără misiune, ea e un complex de patimi răzvrătite, ce se macină întreolaltă, e nimicire; fără misiune, ea nu poate să existe, așa după cum nu poate exista universul fără legi. Misiunea e legea ființelor libere, e legea omului și a neamurilor, e puntea aruncată peste vreme și spațiu, e valorificare a iminentului prin ancorare în transcendent, e de pășire, căci nu există ca să existe; există ca să îndeplinească o misiune, o misiune dată mie de cineva care mă depășește, o misiune de împlinirea sau neîmplinirea căreia am a da socoteală. Și pentru că această socoteală nu mai se cere în viața asta, cred în înviere; în învierea mea și în învierea neamurilor. Cred, pentru că mă stăpânește credința

în misiune; cred, pentru seninătatea de creștere, în fața suferinței, pentru intrasigența și tăria de caracter a celor ce cred; cred, pentru că sufăr.

Morții vor învia. Împotriva credinței lor, vor învia și necredincioșii. Vor învia popoarele dinaintea ca și cele de după Hristos, căci, ca și fapt, învierea e generală și fără abatere. Toți vor învia, dar nu toți vor fi vii, nu toți vor învia spre viață, ci numai aceia cari, răscumpărați prin moartea de pe cruce, au rămas în dragostea lui Dumnezeu, în ascultarea și împlinirea misiunii încredințate lor.

Învierea și învierea spre viață, nu e unul și același lucru. Învierea e simplă sculare din morți. Învierea spre viață, e transfigurarea vieții lumii în viață eternă.¹⁾ Moartea pe care Iisus Hristos a călcat-o prin moarte, nu e numai moartea naturală, moartea trupului, ci și moartea sufletului robit păcatului. Învierea spre viață, este desăvârșirea acestui suflet și ascensiunea lui pe scara binelui, adevărului și frumosului, pe drumul eroismului total până la desăvârșita viață în Dumnezeu. Învierea spre viață e învingerea definitivă a răului, prin comuniunea noastră cu Hristos, prin participarea noastră la marea jertfă de pe cruce, — nu numai simbolic, ci real, în taină și în împlinirea misiunii, — Învierea spre viață este însuși felul final al omului, al neamurilor, și al întregii lumi, căci chipul acestei lumi, trece (I. Cor 7, 31)

Obişnuit, noi înțelegem învierea ca reversibilitate, ca regenerare, ca revenire în fire, ca recăstigare a unei stări pierdute. Premisa unei asemenea învieri, în mod necesar, e căderea și moartea. Fato de această premisă, față de moarte, învierea ar trebui să însemne restabilirea și permanentizarea vieții de dinaintea de moarte. O asemenea înviere însă, cunoscută și anticității precreștine, nu este întru totul proprie creștinismului.

Învierea creștină, ca și învingere a morții, se realizează prin moarte. Moartea nu este numai un obiectiv de nimicire, moartea este și mijlocul de nimicire. Moartea se învinge prin moarte. Moartea ca fruct al răului, se învinge prin moartea față de rău, prin moartea ca jertfă. La dualitatea învierii: cădere-ridicare, creștinismul adaugă jertfa; jertfa de răscumpărare a lui Iisus Hristos și jertfa de transfigurare a omului ca om; adaugă jertfarea de sine, îndreptare, căci numai prin această jertfire, rădăcinile răului se smulg. Cine crede în învierea creștină, crede în jertfa lui Hristos și în puterea transfiguratorie a propriei sale jertfe. Logica acestei învieri e lapidară și fără posibilități de răstălmăcire; — cine renunță la jertfa de sine, renunță la îndreptare, căci preaplinătatea de sine e pricina căderii lui; cine renunță la jertfarea de sine, renunță la ascultare, căci nimeni nu poate sluji la doi stăpâni, lui Dumnezeu și lui și, cine renunță la jertfa de sine, renunță la viață, căci în sinea lui omul e muritor și de nu se va pierde pe sine, nu va învinge moartea. Viața omului e moarte, de aceea, cine nu are curajul de a renunța la ea, cine renunță la moarte, renunță la înviere.

Călcare morții prin moarte, învierea ca și încununare

¹⁾ N. Berdiaeff — Esprit et liberté. Paris 1933 — pag. 204.

nare a jertfirii de sine, nu-i o simplă revenire la ceea ce omul a mai fost. Starea omului paradisiac, pare a fi fost o stare nedefinitivă. Paradisul, ca și fapt sufletesc, a fost pentru om un moment de întrebare și cumpănă, în fața unei răscruci. A asculta, sau a fi eu însumi stăpânul (?) — aceasta era întrebarea de creștet a celui dintâi om, și omul a răspuns prin neascultare. A asculta sau a nu asculta, (?) — aceasta este și întrebarea de creștet a noastră, a celor răscumpărați, a celor repuși în bar. Pentru a doua oră, avem latitudinea de a alege și de a hotări. Dacă nu vom asculta nici de data asta, vom cădea din nou și pentru totdeauna. Dacă vom asculta, dacă ne vom jertfi, — căci aceasta este ascultarea. — dacă vom răspunde între bării altfel decum a răspuns Adam, alta va fi și urmarea, căci depășindu-l pe el, cel de dinainte de cădere, ne vom glorifica.

Unde e posibilă căderea, e posibilă și înălțarea. Dacă neascultarea aduce după sine căderea, ascultarea trebuie să aducă după sine plenitudinea și desăvârșirea. Invierea creștină e câștigarea acestei plenitudini.

Tinere, sunt Paștile. În vinele tale, viața, ca în muguri, stă să plesnească. Îți râde primăvara în suflet. Bucuria e mare. E bucuria tinereții care se revarsă, împletită cu bucuria tainică a învierii lui Hristos. Hristos a înviat! Taina învierii lui însă e urzită din sângele jertfei. Bucuria învierii lui, scăldată în lacrimi, e bucuria dăruirii. Ca să o înțelegi, trebuie să te dăruie, ca să te împărtășești de întreaga ei taină, trebuie să ste jertfești.

Tinere, fă o!

V. G.

Despre ce să predicăm?

Dumineca purtătoarelor de mir despre: ÎNTĂIETATEA FEMEILOR.

Sfânta Evanghelie ne spune, că lângă crucea pe care a fost răstignit Mântuitorul, apoi la înmormântare și lângă peștera în care a fost îngropat Domnul, au stat câteva femei cucernice. În sfânta și marea zi a Paștilor aceleași femei au plecat de dimineată, să ducă miresme la mormânt. Pe drum și-au dat seama de slabele lor puteri trupești și se întrebau: Cine va prăvăli piatra dela ușa mormântului? Și ridicându-și ochii, au văzut piatra prăvălită, căci era foarte mare (Marcu 16, 3-4). Pe când să răsară soarele și ele au ajuns la mormânt. Piatra nu a fost de vreun bărbat, ci un inger prăvălită, ca lumea să vadă că mormântul era gol căci Hristos a înviat și nu mai era acolo. Din atâta lume femeile s'au învrednicit să vadă întâi piatra prăvălită, ele să audă întâi dela inger vestea despre învierea Domnului. Vrednicia lor a stat în întâietatea lor.

Ca să înțelegem în întregime întâietatea femeilor, trebuie să ne aducem aminte de purtarea bărbaților. Când oamenii lui Iuda au prins pe

Iisus, apostolii s'au împrăștiat și s'au ascuns. Petru și Ioan l-au mai petrecut până în curtea arhierului, dar acolo și Petru s'a lepădat. La răstignire numai Ioan a mai fost de față. Când bărbații erau ascunși de frica iudeilor, femeile au plecat cu mirezme la mormânt. Nu știau cum vor străbate la mormântul străjuit de ostași, dar au plecat și pentru îndrăsneța lor întâietate, în locul ostășilor au văzut pe inger.

Este adevărat că femeia a avut și ar putea să aibă și o întâietate rea. Căderea neamului omenesc prin păcatul strămoșesc a venit tot printr'o întâietate a femeii. Eva a căzut întâi în ispită. Prin păcat a slăbit întâi legătura sfântă și plină de iubire dintre soț și soție. Oamenii s'au însălbatit și sălbatic li s'au făcut moravurile. Marii învățați au găsit că o urmare a păcatului s'a arătat prin semeția și prin trândăvia bărbatului. Fiind mai tare în corp decât femeia s'a făcut el stăpân și femeia și-a făcut o sclavă. El lenevea iar femeia trebuia să facă și cele mai grele lucruri. Ea a purtat grija de copii, de casă, de masă. Femeia a făcut cele dintâi semănături, ea a început să lucreze pământul (Mehedinți: Altă creștere). Cu inima sa mai duioasă, cu sufletul său mai primitiv femeia a înțeles că ea trebuie să aibă întâietate și în înălțarea neamului omenesc. Femeile din Vechiul Testament voiau, aproape cu orice preț, să aibă copii. Erau socotite sub blestem cele fără copii și fiecare trăgea nădejdea că fiul ei va fi cel ce ridică și blestemul ei și păcatul neamului omenesc. Nașterea și creșterea îngrijită a copiilor erau mijloacele prin care credeau că vor șterge blestemul, iar creșterea avea simbol punerea celor întâi născuți înaintea Domnului. Una, anume Sara s'a bucurat de nașterea fiului său Isac și el a ajuns să iie bucuria urmașilor săi. Alta, cu numele Tamara a luat chip de femeie stricată, ca să aibă copii și a ajuns în cartea neamurilor. Iarăș alta s'a rugat plângând că și va închina copilul lui Dumnezeu și fiul său a ajuns marele proroc Samuil. Toate au vrut să înlăture un blestem și o rușine și una, Preacurata fecioara Maria prin nașterea Fiului său Iisus Hristos a șters blestemul și rușinea adusă în lume de cea dintâi femeie. Eva s'a lăsat ispitită de șarpe în înțelegere cu bărbatul, iar Fecioara Maria a adus mântuirea fără să știe de bărbat.

Pentru vrednicia întâietății lor față de bărbați în duioșia inimii și în căldura sufletului, Mântuitorul a așezat pe femei în cinstea pe care o aveau înainte de căderea în păcat. A sfințit legătura dintre soț și soție, înălțând căsătoria la rangul de taină sfântă, în care drepturile și datorile sunt egale și se deosebesc numai după puterea brațelor și după duioșia inimilor. Întâmplarea

lui Iisus cu copiii are o deosebită însemnătate. Femeile simțeau trebuința binecuvântării și și-au adus copiii la Iisus. Apostolii, ca bărbați, au vrut să le oprească și Iisus le-a spus: Lăsați copiii să vie la mine și nu-i opriți. Inima de mamă a biruit socoteala unor bărbați. Iisus a binecuvântat pe copii în brațele femeilor mame și aceasta înseamnă că și duioșia inimii lor a fost binecuvântată.

Duioșia aceasta s'a văzut și altădată în viața pământească a Domnului și totdeauna a fost plăcută înaintea Mântuitorului. Înainte de patima sa Hristos a fost uns cu mir de Maria sora lui Lazăr, iar apostolii murmurau pentru risipa ce s'a făcut cu mirul. Iisus i-a oprit și le-a spus să nu facă femeii supărare că bun lucru a făcut. Altădată cu câtă dragoste a lădat pe femeia săracă în biserica din Ierusalim, că a pus doi bănuți, toată averea sa, în vistieria bisericii. Dintre păgâni iarăși o femeie, anume Hananianca, a fost cea dintâi care a crezut și care a avut parte de binefacerile lui Hristos Domnul. Tot o femeie anume Samarineanca a făcut întâi slujba de apostol vestind păgânilor pe Hristos.

Un lung șir de exemple ne dă istoria despre femei cari au crescut din copii lor bărbați conducători mari de țări și bărbați cari au strălucit în Biserică. E de ajuns însă să ne gândim la înțâietatea ce o au femeile și azi în creșterea copiilor și prin aceasta în făurirea viitorului. Ele dau cea dintâi hrană copiilor și trebuie să știm că hrana este hotărâtoare în formarea trupei și sufletească. Sunt femei, al căror lapte e nepotrivit pentru copil, cașicând ar fi sricat. Copiii crescuți cu prea multe cărnuri sunt de obicei mai porniți, mai grabnici să sfâșie și să verse sânge. Hrana sufletească tot femeile o dau întâi. Dela ele știu copiii cele dintâi cuvinte, cuvintele lor deșteaptă în copii cele dintâi închipuiri și cele dintâi judecăți. Dacă o mamă își învață copilul să vorbească schimonosind cuvintele, anevoie se desvață. Dela ea învățăm să punem frâu limbii sau să ne-o lăsăm prea lungă. Dela ea avem cele dintâi vorbe frumoase sau urâte, dela ea cele dintâi gânduri bune sau rele. Copiii sunt în mâna mamei ca aluatul din care face ce vrea: pâine bună de să placă tuturor sau rea de om să n'o poată suferi în gură. Ea ne învață întâi să vorbim cu oamenii și prin rugăciune cu Dumnezeu cum alții dela mame învață întâi să înjure, să blesteme și alte vorbe de rușine.

E așa de mare puterea înțâietății femeilor, că prin această putere, prin copiii bine crescuți de ele, femeile și-au câștigat și vor câștiga tot mai multe drepturi. Egalitatea cu bărbații în fața judecătorilor, la moștenire, la plata muncii, în politică și altele sunt drepturi mari pe cari nu ele

și le-au câștigat, ci le-au dat bărbații luminați crescuți de mame luminate.

Cunoscând puterea cea mare a înțâietății femeilor, ele vor avea să lupte pentru a avea puțința să se folosească de un drept mare: să poată fi sufletul familiei, soție purtătoare de grijă, mamă și învățătoarea copiilor săi și tot căminul familiar să strălucească de sufletul ei, să se încălzească din căldura inimii ei. Dar și puțința acestui drept le stă în mână și-l vor avea prin copiii crescuți de ele. Precum femeia a început să îmblânzească neamul omenesc prin lucrarea pământului, așa vor ști femeile luminate să se înstrăineze de înțâietatea căderii în păcat și să năzuiască pre înțâietatea ce dorește desăvârșirea în lume. Copiii cresc din sânul lor, pe brațele lor, iar cu ei crește fericierea viitorului lor. Ele picură în sufletele plăpânde cele dintâi și cele mai mari adevăruri. Ele au cuvintele cele mai dulci și lacrima cea mai ferbinte. Iubirea cea mai mare și durerea cea mai adâncă în femei sunt intrupate. Dând vieță copiilor ele nasc omenirea și omenirea se renaște prin creșterea bună a copiilor. Aceasta este înțâietatea cea mai mare, mai presus de orice drepturi omenesti. Ele pot să facă din copiii lor fii ai celui Preaînalt, dar tot așa pot să facă dinei și fii ai celui rău. Atârnă numai de ele, că-și închină copiii lui Dumnezeu, sau Satanei.

Mai sunt drepturi de câștigat și nimeni nu le cunoaște și nu le poate înfăptui cum le știe Hristos Mântuitorul. El binecuvintează pe toți copiii aduși la el de mamele lor. El le luminează mintea să cunoască durerile și bucuriile mamelor lor. El așteaptă pe toate mamele să și aducă fiii la el. Și nu mai este nici o piedică. Așa cum mironosițele nu mai aveau să treacă printre paznicii puși la mormânt, nici să rupă pecetea, nici să prăvălească piatra, așa trimite Dumnezeu fiecărei mame un înger care s'o povățuiască, s'o păzească și să-i înlăture toate pietrele, toate străjile și toate pecetea rele, vestindu-le mereu copii mai buni și un viitor mai bun.

*

Dumineca Tomii: BINEFACERILE SPOVEDANIEI.

După sfânta sa înviere din morți Domnul s'a arătat de mai multe ori ucenicilor săi. Dovada cea mai puternică este așezarea sfintei taine a Spovedaniei, care rămâne o puternică dovadă și a întregii lucrări pentru mântuirea noastră. Cărturarii și fariseii Vechiului Testament căteau împotriva lui Iisus Hristos, că ierta păcatele (Matei 9, 4). Ei se credeau buni și drepti. Conștiința lor era adormită și nu simțeau ce mare trebuință are sufletul să se descarce de greutatea păcatelor. Evanghelia ne spune cum a așezat Hristos taina

Pocăinței. A intrat la apostoli prin ușile încuiate, a suflat peste ei și le-a zis: *Luați Duh Sfânt; că-rora veți ierta păcatele se vor ierta, și căroră le veți ține vor fi ținute* (Ioan 20, 22-23).

Prin acestea a dat apostolilor și urmașilor lor din toate vremurile un drept, o putere și o datorie mare, așa cum le făgăduise mai dinainte. Făgăduința a fost făcută odată când a zis către Petru și prin el și către ceilalți: *Și-ți voi da cheile împărăției cerurilor și orice vei lega pe pământ va fi legat și în ceruri și orice vei des-lega pe pământ va fi deslegat și în ceruri* (Ma-tei 16, 19). A fost repetată făgăduința când a zis către toți apostolii: *Amin grăiesc vouă: Oricâte veți lega pe pământ, vor fi legate și în cer și oricâte veți deslega pe pământ, vor fi deslegate și în cer* (Matei 18, 18). Făgăduința a fost împlinită după învierea din morți. Cum ar fi cârtit fariseii și cărturarii de atunci, că nu numai Hri-stos ierta, dar și slujitorilor săi le dă să ierte sau să țină păcatele oamenilor. Pentru aceasta cărt-tesc fariseii de azi și din toate timpurile]

Iertarea înseamnă slobozirea cuiva din vina față de Dumnezeu. Ținerea păcatului înseamnă lăsarea cuiva să rămână vinovat față de Dum-nezeu. Acestea sunt întâi un drept de a cerceta ascunzișurile sufletești ale oamenilor. Sunt apoi o putere tainică de a mijloci ca și în cer să fie iertate cele iertate pe pământ, sau ca nici în cer să nu fie, dacă pe pământ nu au fost iertate. În sfârșit iertarea sau ținerea sunt o datorie față de oameni, cari doresc să-și curățească sufletele, așa cum doresc pentru corp să facă o baie și să-și primenească hainele. Starea sufletească a celui ce se spovedește este hotărâtoare dacă i se dă ier-tare sau dacă i se țin păcatele. Uneori păcate mai mici dar încăpățânate opresc iertarea. Cum nu se poate să te speli pe corp fără să lepezi că-mașa murdară, tot așa nu se poate să fii iertat, dacă te învârtosezi în păcat. De aceea, când ne spovedim trebuie să ne cunoaștem și să facem cu-noscută starea sufletului, apoi să urmărim cu sfin-tenie sfaturile, îndemnurile și îndrumările date de preotul duhovnic, pentru îndreptarea noastră.

O cere aceasta însăși firea lucrurilor. Ești certat cu vecinul tău, în dușmănie cu fratele sau ai pricinuit părinților vreo durere? Trebuie să te împaci cu ei întâi, căci până nu te-ai împăcat și iertat cu ei, nici preotul nu-ți poate da deslegare, nici Dumnezeu nu-ți iartă vinovăția. Când ai un proces ca pârâș sau ca pârât, dar te împaci cu contrarul tău, judecătorul nu mai judecă, ci în-telegerea voastră de împăcare o cuprinde în sen-tință. Înțelepciunea aceasta a judecătorilor lu-mești este dela Hristos, care a zis că darul pe care vrei să-l jertfești lui Dumnezeu nu va fi

primit până nu te-ai împăcat cu pârâșul (Luca 12, 58, Matei 5, 23-24). Iertarea dela oameni și îm-păcarea cu oamenii face parte din pacea a toată lumea și e așa de mare însemnătatea lor, că fără iertarea dela oameni, fără împăcarea cu aproa-pele nici preotul nu desleagă, nici Dumnezeu nu iartă. Pentru aceasta creștinul bun când pleacă la biserică, își cere iertare și dela ai săi și dela toți pe cari îi întâlnește în drum. La sfânta Li-turghie suntem din nou chemați să ne iubim și să ne împăcăm, ca să putem mărturisi credința într'un gând: Să iubim unii pe alții, ca într'un gând să mărturisim. La slujba înmormântării ne ducem să ne rugăm pentru sufletul celui răposat și e așa de frumos și așa de trebuincios să zicem toți ca Dumnezeu să-l ierte pe cel adormit, fiindcă iertarea noastră este ca o dovadă de împăcare cu oamenii a celui ce pleacă să stea înaintea drep-tului Judecător. Cu atât mai vârtos la spovedanie trebuie să ne împărtășim împăcați cu toți, deschi-zând și cele mai ascunse cute ale sufletului spre a fi cunoscuți dacă suntem vrednici sau nu de deslegare.

Sufletele oamenilor cer pace, cer liniște. Ca tâlharul care tremură de frica jandarmului, ca ucigașul care se întoarce la locul păcatului, ca păcătosul care nu și poate închide ochii să doarmă, așa este sufletul de turburat din pricina greșe-lilor mici sau mari. Dar nu este altă cale decât iertarea și iertarea nu o poate da decât numai Dumnezeu. Cine ar vrea să aline pe alte căi tur-burarea sufletului, rățăcește și se înșală. Fiul ri-sipitor s'a căit, a plâns pe lângă porcii stăpănu-lui din țara străină, dar păcatul nu înceta să fie simțit și nu știa ce să facă să nu-l mai simtă, cum îi ardea inima. A înțeles că aci numai tatăl poate ajuta: Scula-mă voi și mă voi duce la tatăl meu. Simțea că sufletul nu va fi liniștit până nu-și descarcă păcatul prin mărturisire, cum nu se spală rufele murdare fără zolire în leșie. Dar își punea în gând: Și voi zice tatălui meu: Tată, păcă-tuit-am. Pilda acestui risipitor ne arată cum tre-bue să fie spovedania noastră după gândul lui Iisus Hristos. Precum o fântână plină de noroi nu va da apă bună de băut, așa nu va putea da un gând bun sufletul înglodit în păcate. Căutat-au unii să-și amuțească remușcările cu știința, cetind sau scriind cărți, alții și foarte mulți făcând fi-losofie, iarăși alții ascultând muzică, sau înăbu-sindu-și conștiința cu băuturi îmbătătoare și cu alte plăceri. Dar toate purtau mirosul greu al pă-catului cum poartă apa din fântâna cu noroiu mirosul de mocirlă. Sufletul însă nu se liniștea ci, se cerea ca fiul risipitor să se ducă la Tatăl său.

Hristos Dumnezeu pentru această trebuință a sufletelor a așezat sfânta taină a Spovedaniei.

Inima păcătosului simte mai adânc trebuința să se apropie de Dumnezeu decât cea liniștită, iar Spovedania este o mare parte din mântuire. Inima păcătosului simte că trebuia să se scoboare Hristos între oameni, iar dacă s'a înălțat la cer, trebuia să lase slujitorilor săi porunca, să le dea dreptul, puterea și datoria de a ierta păcatele.

Atunci, dacă știu că pacea sufletului meu este un strop din oceanul păcii a toată lumea, voi căuta să am pacea lui Hristos în suflet, curată și vie și gata să se lege de stropul de pace din sufletul fratelui meu. Cunoscând că războaiele sunt oceanele formate din stropii certelor mari ale sufletelor mici, voi alunga vrăjmășia dela mine ca să pot sta cu vrednicie la spovedanie și să pot lua deslegare. Împăcat cu mine însumi, împăcat cu aproapele, voi sta la spovedanie cu nădejdea că mă voi putea împăca și cu Tatăl meu care este în ceruri și-i mărturisesc toate păcatele. În fața lui Hristos stau la spovedanie, căci slujitorul lui, apostol, episcop sau preot este acoperit și nu-l mai văd de sub darul ce i s'a dat de a-mi deslega sau de a-mi ținea păcatul.

F. C.

Informațiuni

■ **Tuturor colaboratorilor și cititorilor revistei noastre, din prilejul sf. Paști, le urăm creștinescul Hristos a învia!**

■ **Ciclul misiunilor religioase din comuna Boosig**, organizat pentru Duminecile din post, de către C. S. Păr. Ioan Ageu, s'a încheiat în Dumineca Floriilor. După ce în Dumineca V-a din post a participat la aceste misiuni P. C. Părinte Prof. Dr. Ilarion V. Felea, care a predicat în sf. biserică despre: „Biserica și luptele ei“, iar la școala de Duminecă a conferențiat despre: „Împăcarea oamenilor cu Dumnezeu prin Biserică“, în Dumineca Floriilor sf. Liturghie a fost oficiată de P. C. Protopop Dr. P. Deheleanu prof. la Acad. Teologice din Arad, asistat de Pr. Al. Măneran și Pr. Ioan Ageu. Răspunsurile liturgice le-a dat corul din localitate, condus cu multă măiestrie de Dl. înv. Beleanu. S'a împărțit un impresionant număr de credincioși, în frunte cu toți intelectualii din localitate. Predica a fost rostită de P. C. Prot. Dr. P. Deheleanu. După masă, în cadrul școalei duminicale, s'a executat un program excelent, la care au participat, cu mai multe puncte, corul bisericesc și elevii școlilor primare. În cadrul acestui program a conferențiat P. C. Prot. Dr. P. Deheleanu. Au participat și mulți greco-catolici din localitate. Scopul misiunilor a fost adâncirea evlaviei și întărirea credinței ortodoxe a credincioșilor noștri, în fața eterodocșilor „uniți“, care susțin o vie propagandă în localitate. Toate predicile și conferințele

au căutat să corespundă acestui scop. Rezultatul s'a și făcut vizibil, prin întoarcerea la vechiul staul, a câtorva familii care rătăciseră. Inițiativa acestor misiuni se datorește grijei și osteneții Pr. I. Ageu, din localitate

V. B.

■ **Misiuni religioase la Șimand.** În Dumineca Floriilor, din prilejul îndătinăteii comemorări a celor doi preoți martiri Cornel Leucutia și Cornel Popescu, au avut loc misiuni religioase în frunțașă comună Șimand din protopopiatul Chișineu-Criș. La aceste misiuni au participat pe lângă preoții locali, P. C. Prot. Dr. Ilarion V. Felea, profesor la Academia Teologică din Arad și P. C. Prot. Petru Marșieu, protopopul tractului.

Înainte de amiază s'a slujit sf. Liturghie în sobor, răspunsurile liturgice fiind date de corul mixt al parohiei, condus de preotul Ioan Faur. La priceasnă a predicat P. C. Prot. Petru Marșieu despre: „Însemnătatea istorică și actuală a Intrării Mântuitorului în Ierusalim“. S'au mărturisit și s'au cuminecat, Sâmbătă și Duminecă, peste 500 de credincioși. După terminarea sf. Liturghii s'a făcut o impunătoare procesiune la mormântul celor doi martiri. Aci s'a slujit parastas pentru odihna sufletelor lor, în prezența membrilor familiilor și a unui număr impresionant de credincioși. P. C. Prot. Dr. Ilarion V. Felea a cuvântat despre: „Crezul și calendarul nostru creștin“.

După masă a avut loc ședința școalei de Duminecă, condusă și organizată de preotul T. Mornăilă. În cadrul programului bogat, alcătuit din cântări religioase, declamări și piesa religioasă, au cuvântat: P. C. Prot. Dr. Il. V. Felea și T. Mornăilă.

■ **Noul cor bisericesc al Filarmoniceii din Arad**, despre care am mai scris în revista noastră, a dat pentru prima dată răspunsurile liturgice în catedrala din Arad în Dumineca Floriilor a. c. Acest cor, condus cu multă destoinicie de Dl. Căp. I. R. Botto, este alcătuit din cele mai bune elemente pe cari le are în prezent Aradul. Prin cântările armonioase pe cari le-a executat în mod impecabil, a înălțat sufletele credincioșilor și le-a făcut să simtă și mai mult bogăția și misticismul sf. noastre Liturghii.

Nr. 1135—1947.

Concurs

Pentru îndeplinirea parohiei *Târnava*, protopopiatul Hălmașu, se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile.

V E N I T E :

1. Stolele și birul legal.
 2. Salarul dela Stat.
- Parohia este de *clasa a treia*.
Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad, la 22 Martie 1947.
- † **ANDREI**,
1-2 Episcop,
- Traian Cibian**
cons. ref. eparhial.